

Aan de Tweede Kamer

t.a.v. de vaste Kamercommissie voor

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Per e-mail: cie.vws@tweedekamer.nl

Datum	Bijlage(n)
26 april 2023	-
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Esmé Wiegman	06-21703581
Esmé.wiegman@valente.nl	
Onderwerp	Ons kenmerk
30 leden debat aantal dakloze mensen 11 mei 2023	VA23-056

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 11 mei 2023 spreekt u met staatssecretaris van Ooijen over het aantal dakloze mensen in Nederland. Het is goed om te zien dat sinds het aanvragen van dit 30-leden debat een Actieplan Dakloosheid is opgeleverd, waar wij en veel andere partijen ons voor inzetten. Doorslaggevend zal zijn of bestaanszekerheid met dit plan en met andere kabinetsplannen gerealiseerd gaat worden. De staatssecretaris heeft u toegezegd om begin december 2023 de voortgang van het Actieplan te laten weten, we zijn benieuwd naar de resultaten.

Valente wil als brancheorganisatie voor participatie, begeleiding en veilige opvang, uw aandacht vragen voor de kwaliteit van de maatschappelijke opvang en voor de continuïteit van de gemeentelijke plannen om dakloosheid te beëindigen in 2030. We vragen ook aandacht voor het Wmo clientwaarderingsonderzoek in de opvang. Daarnaast roepen we de staatssecretaris op om met grote snelheid een gesprek met de gemeenten te organiseren over de hulp aan en opvang van dakloze remigrantengezinnen.

Kwaliteit van de maatschappelijke opvang

De afgelopen jaren hebben veel gemeenten en opvangorganisaties gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit van de opvang. Dat betreft zowel de huisvesting (vernieuwing van gebouwen, van slaapzalen naar éénpersoonskamers), als de begeleiding (individuele begeleiding gericht op uitstroom en werk, begeleiding van kinderen in de opvang). Toch geldt dit niet voor alle gemeenten. Ondanks de extra inzet van €200 miljoen in 2020 en 2021, hebben niet alle gemeenten de stap gezet naar veilige en rustige opvangplekken en is individuele begeleiding niet overal beschikbaar.

In 2016 heeft de VNG kwaliteitseisen¹ opgesteld in samenspraak met cliënten en aanbieders. Deze eisen zijn neergelegd in een handreiking en niet bindend. Ook bevat de handreiking geen eisen inzake gebouwen, inrichting, privacy en rust. De inzichten over wat nodig is zijn de afgelopen jaren sterk veranderd. Onderzoek van de G4 Rekenkamers heeft aangetoond dat slechte kwaliteit van

---

¹ VNG, 2016: <https://vng.nl/sites/default/files/publicaties/2016/20160616-kwaliteitseisen-beschermd-wonen-en-maatschappelijke-opvang.pdf>

opvanglocaties en van gebrek aan begeleiding leidt tot erbarmelijke resultaten. Ook de lessen uit de corona tijd laten zien dat mensen sneller op de been komen als goede en veilige opvang en begeleiding worden geboden.

Wilt u de staatssecretaris vragen een onderzoek te laten uitvoeren naar de staat van onderhoud, de inrichting (slaapzalen, individuele kamers)? Wilt u de staatssecretaris ook vragen een nieuw kwaliteitskader voor de maatschappelijke opvang te ontwikkelen met gemeenten, clientvertegenwoordigers en opvangorganisaties? Kan de staatssecretaris aangeven of en op welke wijze gemeenten clientervaring-onderzoek (verplicht in Wmo2015) uitvoeren onder gebruikers van opvangvoorzieningen?

Continuïteit middelen voor plan van aanpak dakloosheid

In het coalitieakkoord hebben de partijen afgesproken dat structureel €65 miljoen extra per jaar beschikbaar komt voor de aanpak van dakloosheid. In 2022 hebben gemeenten daarvan €61.9 miljoen ontvangen en in 2023 €55 miljoen. Over de (hoogte van) de middelen in de komende jaren is nog niets bekend. Voor gemeenten is het gebrek aan informatie over welk bedrag zij kunnen verwachten zeer frustrerend. Een meerjarige aanpak tot 2030 kan niet worden voorzien van een meerjarige begroting. Lange termijn investeringen zijn niet mogelijk nu.

Kan de staatssecretaris aangeven welk bedrag per centrumgemeente beschikbaar is voor de jaren 2024 en volgende?

Remigrantengezinnen en arbeidsmigranten op straat

Al enkele jaren vragen gemeenten en leden van Valente aandacht voor dakloze gezinnen met kinderen die terugkeren uit het buitenland².

In de voortgangsrapportage 2022³ staat dat de groep “daarom opgenomen is als één van de aandachtsgroepen in het programma Een thuis voor iedereen, onder coördinatie van het Ministerie van BZK. Na inwerkingtreding van de Wet versterking regie op de volkshuisvesting nemen gemeenten de woonbehoefte van deze groep huishoudens mee in het opstellen van hun integrale woonzorgvisies, die onderdeel worden van het woonprogramma.”

Wij vinden dit een volstrekt papieren werkelijkheid. In enkele beleidsdocumenten wordt deze groep gezinnen genoemd, maar het wordt aan elke individuele gemeente overgelaten om bijvoorbeeld urgentie of opvang te verlenen aan deze dakloze gezinnen. Ondertussen slapen gezinnen in auto's, kantoren en worden kinderen aangemeld bij Veilig Thuis en de jeugdhulp, omdat de ouders geen dak boven hun hoofd hebben. In het onderzoek van HHM⁴ (2020, in opdracht van VWS) is duidelijk aangegeven welke beleidskeuzes mogelijk zijn. Het gaat dan om spreiding over Nederland op basis van maatwerk, of via een centrale opvang. Over een oplossing via de woningmarkt, concluderen de onderzoekers dat dit een lange termijn optie is. Terwijl de gezinnen nu dakloos zijn.

Wilt u de staatssecretaris vragen welke mogelijkheid tot spreiding hij gaat organiseren? Wanneer gaat hij daarover in gesprek met de (centrum)gemeenten?

---

² Zie: <https://www.valente.nl/nieuws/oplossing-voor-dakloze-remigrantengezinnen/>

³ Ministerie van VWS, 1 december 2022:

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2022Z23775&did=2022D51157

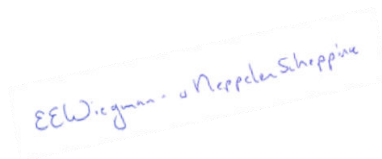
⁴ Zie HHM: <https://www.hhm.nl/werk/oplossingsrichtingen-voor-dakloze-zelfredzame-remigranten-gezinnen-met-minderjarige-kinderen/>

We nemen waar dat veel gemeenten dakloze arbeidsmigranten niet toelaten tot de maatschappelijke opvang. Dit terwijl arbeidsmigranten die lang in Nederland werken wel rechten opbouwen. Gemeenten en opvangorganisaties beschikken niet over correcte en actuele informatie waarmee zij in kaart kunnen brengen welke rechten EU arbeidsmigranten in Nederland hebben opgebouwd. Op Het Plan van Aanpak voor kwetsbare EU burgers dat de staatssecretaris aan u heeft gezonden, staat een beschrijving van de rechtspositie van deze mensen, maar hierop is veel kritiek van experts⁵.

Wilt u de staatssecretaris vragen om gemeenten en opvangorganisaties te voorzien van een gedegen juridisch kader inzake het vaststellen van rechten van dakloze arbeidsmigranten?

Mocht u vragen hebben over deze brief, neem dan vooral contact op. Ik wens u een goed debat toe.

Met vriendelijke groet,

mevrouw drs. Esmé Wiegman-van Meppelen Scheppink

Directeur vereniging Valente

---

⁵ Binnenlands Bestuur, 15 november 2022: <https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/rechten-van-eu-migranten-nederland-geschonden>